

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

Cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii

În temeiul art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 651), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

- 1) Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii, conform anexei nr. 1;
- 2) Planul de implementare a activităților în cadrul Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii, conform anexei nr. 2.

2. Implementarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii se pune în sarcina Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.

3. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora manualul operațional necesar pentru implementarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii, care va stipula etapele și modul de implementare, precum și va asigura publicarea unui ghid de aplicare la Programul menționat pe pagina web oficială a organizației.

4. Finanțarea activităților prevăzute conform Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii se va efectua din contul și în limitele alocațiilor din bugetul de stat, inclusiv din contul asistenței financiare externe.

5. Activitățile de finanțare în cadrul Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii constituie o schemă de ajutor

de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Economiei.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul economiei

Sergiu Gaibu

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

PROGRAMUL
de re tehnologizare și eficiență energetică
a întreprinderilor mici și mijlocii

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Program are drept scop sporirea gradului de performanță a întreprinderilor mici și mijlocii, înlocuirea echipamentelor/utilajelor tehnice ineficiente cu soluții tehnologice moderne și optimizarea costurilor de producere prin implementarea măsurilor de eficiență energetică.

2. Obiectivul general al prezentului Program constituie schimbarea modelului de producție de bază, adaptarea la noile tehnologii și trecerea la surse alternative de energie, oferind întreprinderilor mici și mijlocii un avantaj competitiv pe piață, rezistență și acces la investiții care pot aduce efecte economice imediate.

3. Prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1) creșterea, până în anul 2025, a gradului de conștientizare cu privire la posibilitățile de re tehnologizare a procesului de producere și eficientizare a consumului de energie de către întreprinderile mici și mijlocii;

2) susținerea mediului antreprenorial cu suport financiar necesar pentru procurarea soluțiilor tehnice inovatoare în scopul modernizării utilajelor/echipamentelor de producere și eficientizării consumului de energie;

3) sporirea nivelului de competitivitate a întreprinderilor mici și mijlocii ca urmare a optimizării costurilor și creșterii productivității acestora în urma utilizării tehnologiilor moderne;

4) acordarea suportului necesar întreprinderilor mici și mijlocii pentru identificarea soluțiilor ce permit utilizarea responsabilă a resurselor energetice și trecerea la surse alternative de energie.

4. În sensul prezentului Program se definesc următoarele noțiuni principale:
re tehnologizare – procesul care vizează schimbul de echipamente industriale învechite, înzestrarea cu o tehnologie nouă și/sau introducerea unor funcționalități în liniile tehnologice existente, pentru modernizarea și eficientizarea capacităților de producție într-o întreprindere;

automatizare – utilizarea mașinilor sau altor tehnologii pentru a permite proceselor să deruleze fără (sau cu mult mai puțin) aport uman sau manoperă;

eficientizarea proceselor de producție – optimizarea performanțelor proceselor existente sau introducerea unor procese de producere noi care ar minimiza utilizarea de resurse, inclusiv cele energetice;

măsură de eficiență energetică – mijloc utilizat sau acțiune întreprinsă pentru îmbunătățirea eficienței energetice și obținerea economiilor de energie, inclusiv investițiilor realizate în acest sens;

surse neconvenționale de energie (alternative) – energie obținută prin valorificarea surselor nefosile regenerabile, respectiv energia eoliană, energia solară, energia aerotermală, energia geotermală, energia hidrotermală și cea hidroelectrică, biomasa, biogazul, gazul de fermentare a deșeurilor (gazul de depozit) și gazul provenit din instalațiile de epurare a apelor uzate.

Capitolul II

CRITERII ȘI DOMENII DE ELIGIBILITATE ȘI CONFORMITATE

5. Prezentul Program este destinat întreprinderilor înregistrate în Registrul de stat al persoanelor juridice și în Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, definite în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, cu excepția întreprinderilor de stat și municipale.

6. Beneficiarii sunt selectați conform criteriilor și priorităților prezentului Program, în limitele bugetului disponibil.

7. Fondatorii întreprinderii, cetățeni ai Republicii Moldova, vor deține cel puțin 75% din proprietatea întreprinderii/afacerii.

8. Solicitanții Programului trebuie să îndeplinească următoarele criterii de eligibilitate:

- 1) desfășoară activitatea antreprenorială pe teritoriul Republicii Moldova;
- 2) activează minimum 24 de luni până la data aplicării la Program și au întocmit și au prezentat Biroului Național de Statistică situațiile financiare pentru ultimii doi ani de activitate;
- 3) nu au restanțe față de bugetul public național la data aplicării la Program;
- 4) dețin raportul de audit energetic efectuat de către un auditor energetic calificat și înregistrat în Registrul electronic al auditorilor energetici. Situațiile vor fi determinate în manualul operațional pentru implementarea prezentului Program și prezentate în ghidul de aplicare la Program.

9. Prioritate în cadrul Programului se acordă:

- 1) afacerilor care sunt dezvoltate în domeniile industriei prelucrătoare, zootehniei, turismului rural. Domeniile prioritare vor fi prezentate în mod detaliat

în manualul operațional pentru implementarea prezentului Program și ghidul de aplicare la Program;

2) solicitanților care vor demonstra o evoluție sustenabilă a indicatorilor economici, conform situației financiare din ultimii doi ani de activitate;

3) solicitanților care își propun implementarea proiectelor de eficientizare și optimizare a consumului de gaze naturale și energie electrică prin îmbunătățirea performanței echipamentelor sau prin instalarea de surse alternative de energie;

4) afacerilor care nu sunt afiliate cu alte companii sau grupuri economice, conform prevederilor manualului operațional pentru implementarea prezentului Program;

5) afacerilor care nu pot fi finanțate din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

10. În procesul de selecție a beneficiarilor se va ține cont de următoarele criterii de evaluare:

1) elementele inovatoare ale proiectului investițional;

2) impactul economic al re tehnologizării și creșterii eficienței energetice asupra întreprinderii materializat în rezultate ce țin de volumul și valoarea producției, calitatea produselor, numărul și remunerarea resurselor umane, venituri, costuri, profit etc.;

3) impactul sectorial;

4) impactul asupra mediului conform Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, precum și asupra societății și regiunii.

11. Domenii de activitate neeligibile în cadrul Programului sunt:

1) întreprinderile prevăzute la art. 12 alin. (3) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică;

2) activitățile de intermediere financiară și asigurări, case de amanet;

3) tranzacțiile imobiliare, activitățile de consultanță juridică, prestări servicii de transport și IT;

4) activitățile de jocuri de noroc și pariuri;

5) comercializarea de armament;

6) activitățile din domeniul comerțului cu ridicata și amănuntul;

7) activitățile de producere sau comercializare a tutunului și băuturilor alcoolice.

12. Cheltuieli neeligibile din contul finanțării nerambursabile, precum și contribuției proprii în cadrul Programului sunt:

1) costurile de bunuri și servicii ori cota-parte a acestora acoperite de alte programe/proiecte de asistență și/sau subvenții de stat, inclusiv contribuția proprie;

- 2) pierderi la schimb valutar;
- 3) costuri suportate înainte de depunerea formularului la componenta II;
- 4) achiziționarea bunurilor de mâna a doua, cu excepția situațiilor prevăzute în manualul operațional pentru implementarea prezentului Program;
- 5) impozite și taxe;
- 6) servicii de transport;
- 7) plăți efectuate în numerar;
- 8) finanțarea costurilor de leasing, credit, inclusiv dobânzile și comisioanele aferente;
- 9) costuri de arendă sau locațiune a spațiilor/oficiilor/terenurilor necesare activității;
- 10) consumabile și cheltuieli administrative;
- 11) cheltuieli de remunerare a personalului;
- 12) cheltuieli TVA.

Capitolul III

COMPONENTELE PROGRAMULUI ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE

13. Programul este structurat în următoarele componente:

- 1) componenta I – informare și promovare;
- 2) componenta II – suport financiar nerambursabil;
- 3) componenta III – monitorizare și evaluare.

Secțiunea 1

Componenta I – informare și promovare

14. Componenta I marchează primul pas al Programului și are ca scop diseminarea informației privind derularea implementării tuturor etapelor, obiectivele și condițiile Programului pentru a atrage grupul-țintă în număr suficient.

15. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va acorda suport informațional întreprinderilor mici și mijlocii, incubatoarelor de afaceri, instituțiilor și organizațiilor de suport în afaceri pentru a facilita re tehnologizarea și eficiența energetică a întreprinderilor mici și mijlocii și va încuraja creșterea competitivității acestora.

16. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora materiale promoționale și va organiza evenimente de promovare a prezentului Program, precum:

- 1) sesiuni de informare, evenimente tematice;
- 2) emisiuni TV și radio la posturile naționale și locale;

3) alte elemente de vizibilitate.

Secțiunea a 2-a

Componenta II – suport financiar nerambursabil

17. Suportul financiar se acordă sub formă de finanțare nerambursabilă (grant), având ca scop re tehnologizarea și optimizarea consumului de gaze și energie electrică a întreprinderilor mici și mijlocii.

18. Suportul financiar nerambursabil constituie 50% din valoarea proiectului investițional și nu poate depăși suma de 2 000 000 de lei per beneficiar.

19. Resursele financiare vor fi acordate pentru acoperirea a:

1) 50% din costul investiției eligibile, dar nu mai mult de 2 000 000 de lei pentru acțiuni de re tehnologizare, printre care:

- a) automatizarea procesului de producție;
- b) robotizarea producției;
- c) modernizarea liniilor tehnologice existente;
- d) soluții IT pentru gestionarea liniilor de producție;
- e) sistem de învățare (inteligența artificială) pentru optimizarea producției.

Prioritate va fi acordată proiectelor investiționale care vor asigura reducerea consumului de energie (electricitate, gaze naturale, energie termică) pentru întreg ciclul de producție, cu cel puțin 15% față de consumul existent.

2) 50% din costul investiției eligibile, dar nu mai mult de 1 500 000 de lei pentru utilaj, echipament și instalații de valorificare a surselor de energie alternativă care va asigura reducerea consumului de energie convențională cu cel puțin 15% față de consumul existent, printre care:

- a) sisteme solare pentru încălzirea apei (colectoare solare, pompe, conducte, boilere și rezervoare de inerție);
- b) panouri fotovoltaice (accesorii destinate pentru montarea panourilor fotovoltaice, inclusiv invertoarele și contoarele bidirecționale) și sistemele de stocare a energiei;
- c) instalații eoliene pentru producerea curentului electric;
- d) utilaj și echipament tehnologic pentru producerea și/sau utilizarea biogazului;
- e) utilaj și instalații pentru încălzire (pompe de căldură aer-aer, aer-apă, sol-aer, sol-apă, centrale termice pe biomasă, conducte, rezervoare, boilere).

20. Pentru a participa la Program, fiecare solicitant va depune un formular de aplicare care va conține în mod obligatoriu un set de acte indicat în manualul operațional pentru implementarea prezentului Program și în ghidul de aplicare la Program.

21. Perioada de înscriere și de depunere a dosarului va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Economiei și Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, precum și în presă.

22. Modalitatea de selectarea a beneficiarilor componentei II este prevăzută în manualul operațional pentru implementarea prezentului Program și descrisă în ghidul de aplicare la Program.

23. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va solicita, la necesitate, elaborarea unui plan de acțiuni care va cuprinde expertiza tehnică a proiectului investițional, precum și activitățile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea și adaptarea procesului de re tehnologizare și a măsurilor de eficiență energetică.

24. Suportul financiar sub formă de grant va fi transferat direct către beneficiar în două tranșe:

1) I tranșă – în cuantum de 50% din valoarea aprobată a grantului, va fi transferată după prezentarea setului complet de acte ce confirmă investirea contribuției proprii;

2) II tranșă – în cuantum de 50% din valoarea aprobată a grantului, va fi transferată după implementarea completă a proiectului investițional, cu condiția prezentării setului complet de acte confirmative.

25. Întreprinderile mici și mijlocii care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru implementarea proiectului investițional aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, întreprinderile mici și mijlocii pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Hotărârii Guvernului nr. 828/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii.

26. Întreprinderile mici și mijlocii pot solicita suportul financiar până la atingerea limitei plafonului stabilit în prezentul Program, cu respectarea cerințelor privind ajutorul de stat.

27. În procesul de evaluare a proiectelor investiționale, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va ține cont de cerințele tehnice de calitate a echipamentului/utilajului propuse spre a fi finanțate. Detaliile conformității vor fi descrise în manualul operațional pentru implementarea prezentului Program.

Secțiunea a 3-a

Componenta III – monitorizare și evaluare

28. Activitățile componentei III au ca scop monitorizarea realizării proiectelor investiționale, identificarea și diminuarea riscurilor care pot provoca situații de criză, determinarea tacticilor de comunicare cu beneficiarii de resurse financiare nerambursabile, precum și evaluarea impactului acestora, ceea ce presupune:

- 1) procesul de monitorizare a beneficiarului de către Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului;
- 2) urmărirea respectării condițiilor și utilizării resurselor financiare conform destinației stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;
- 3) evaluarea impactului asupra întreprinderii, sectorului/mediului economic și social în general;
- 4) perioada de monitorizare a beneficiarilor Programului va constitui 36 de luni de la data prezentării setului complet de acte, care confirmă utilizarea resurselor financiare conform destinației.

29. În cazul nerespectării condițiilor prezentului Program, beneficiarul grantului va fi obligat să ramburseze mijloacele financiare acordate.

30. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va efectua monitorizarea la etapele de prefinanțare și postfinanțare, verificarea finală aferentă monitorizării și va solicita, la necesitate, rapoarte de performanță cu informații necesare.

Capitolul IV

MONITORIZAREA PROCESULUI DE IMPLEMENTARE A PROGRAMULUI

Secțiunea 1

Perioada de implementare a Programului și estimarea costurilor

31. Termenul de implementare al Programului este de 36 de luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.

32. Implementarea Programului presupune un buget estimativ de 50 000 000 de lei anual, bugetul total al Programului pentru perioada de implementare de trei ani constituind 150 000 000 de lei, cu posibilitatea de a fi extins cu sprijinul donatorilor locali și externi.

Secțiunea a 2-a

Indicatorii Programului

33. Indicatori de produs:

- 1) cel puțin cinci activități de mediatizare și informare cu privire la promovarea prezentului Program organizate;
- 2) cel puțin 200 de întreprinderi consultate, care sunt interesate pentru a-și moderniza și eficientiza procesul de producție și/sau de afaceri;
- 3) cel puțin 70 de întreprinderi finanțate.

34. Indicatori de rezultat:

- 1) cel puțin 100 de întreprinderi consultate vor aplica la suport financiar pentru a-și dezvolta capacitățile sale de producere;
- 2) cel puțin 60% din beneficiari vor înregistra o creștere economică;
- 3) cel puțin 50% din beneficiari vor reuși să își optimizeze costurile de producere prin înlocuirea echipamentului învechit cu unul de ultimă generație;
- 4) volumul de investiții în economia națională în creștere cu circa 280 000 000 de lei;
- 5) cel puțin 400 locuri de muncă vor fi menținute/create;
- 6) cel puțin 50% din întreprinderile susținute au implementat cu succes acțiuni de eficientizare a consumului de gaze și electricitate.

Secțiunea a 3-a

Implementarea și coordonarea Programului

35. Implementarea prezentului Program se va realiza de către Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului în conformitate cu manualul operațional pentru implementarea acestuia.

36. Pentru gestionarea eficientă, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va conecta prezentul Program la sistemul informațional de management intern.

37. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora și va prezenta anual Consiliului de coordonare al Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului și Ministerului Economiei rapoarte privind implementarea prezentului Program și atingerea indicatorilor de produs și a celor de rezultat planificate.

38. Evaluarea și aprobarea dosarelor solicitanților de suport financiar prin intermediul prezentului Program sunt realizate de către Comitetul de evaluare, instituit prin ordinul directorului Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, care este format dintr-un reprezentant delegat de Ministerul

Economiei și alte patru persoane desemnate din cadrul Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului. La necesitate, în calitate de membri ai Comitetului de evaluare pot fi incluși și reprezentanți ai instituțiilor donatoare, partenerilor de implementare, precum și experți independenți, cu menținerea numărului impar de membri.

39. În procesul de evaluare, Comitetul de evaluare se va conduce de prioritățile prezentului Program, viabilitatea afacerii, fezabilitatea și raționamentul de aplicare a soluțiilor propuse pentru condițiile din Republica Moldova, rezultatele scontate și impactul asupra dezvoltării economice și sociale în ansamblu.

Secțiunea a 4-a **Supravegherea și coordonarea Programului**

40. Funcția de supraveghere și de evaluare a activităților și a modului de implementare a prezentului Program este efectuată de Consiliul de coordonare al Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.

41. Pornind de la atribuțiile funcționale și drepturile Consiliului de coordonare, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 538/2007 cu privire la crearea Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor mici și mijlocii în vederea gestionării eficiente a prezentului Program, Consiliul de coordonare exercită următoarele atribuții:

- 1) aprobă manualul operațional de implementare a prezentului Program;
- 2) aprobă raportul anual de implementare a prezentului Program;
- 3) soluționează alte probleme care nu contravin prevederilor anexei nr. 1 la hotărârea menționată și legislației.

42. Toate deciziile Consiliului de coordonare se fixează în procesele-verbale ale ședințelor.

PLANUL
de implementare a activităților în cadrul Programului de re tehnologizare
și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii

Activitățile-cheie	I an				II ani				III ani			
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
Acțiuni de administrare a Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii												
Pregătirea și aprobarea manualului operațional de implementare a Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii												
Identificarea asociațiilor de profil și stabilirea parteneriatelor pentru buna implementare a programului												
Componenta I – informare și promovare												
Desfășurarea campaniilor de informare și conștientizare												
Implicarea instituțiilor de suport în formare antreprenorială												
Crearea instrumentelor informaționale pentru beneficiari												
Componenta II – suport financiar nerambursabil												
Înregistrarea formularelor de aplicare la Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii												
Evaluarea proiectelor investiționale și selectarea companiilor												
Semnarea contractelor cu beneficiarii												
Finanțarea proiectelor investiționale												
Componenta III – monitorizare și evaluare												
Monitorizarea și evaluarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii												

Notă informativă

la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii a fost elaborat de către Ministerul Economiei, împreună cu Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul Hotărârii Guvernului privind Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii (în continuare -<i>ÎMM</i>) a fost elaborat, dat fiind faptul că multe <i>ÎMM</i> din Republica Moldova se confruntă cu productivitate și competitivitate scăzută.</p> <p>Unul din motivele nivelului scăzut de productivitate și competitivitate este că majoritatea <i>ÎMM</i> din Republica Moldova își produc bunurile utilizând utilaje cu nivel redus de performanță tehnologică. În companii încă predomină echipamentul depășit sau de mână a doua. În același timp, Republica Moldova are un sector tehnologic vibrant, care externalizează 80% din produsele sale către UE și SUA, și este foarte competitiv pe piața internațională. În plus, Republica Moldova și-a deschis frontiera pentru produsele și serviciile sale către piața europeană prin semnarea Acordului Comercial Profund și Cuprinzător (DCFTA). Acest lucru a deschis, pe de o parte, o piață potențială țintă pentru <i>ÎMM</i> moldovenești, dar, pe de altă parte, a expus Republica Moldova la concurență din partea produselor și serviciilor europene pe piața națională. Acest lucru necesită ca <i>ÎMM</i> din Republica Moldova să devină mai productive și mai competitive. În prezent, există diverse blocaje care împiedică <i>ÎMM</i> din Republica Moldova să crească și să-și sporească contribuția la dezvoltarea economică, inovare, ocuparea forței de muncă și dezvoltarea tehnologiei. Aceste blocaje includ:</p> <ul style="list-style-type: none">- Nivelul scăzut de competitivitate a <i>ÎMM</i> rurale- Tehnologia învechită- Suportul financiar limitat pentru <i>ÎMM</i> rurale- Cunoștințe insuficiente despre tehnologiile ce contribuie la îmbunătățirea producției, managementului și marketingului în cadrul <i>ÎMM</i>-urilor- Cunoștințe insuficiente privind tehnicile de export / accesul la piețele externe <p>Utilizarea soluțiilor tehnologice inovatoare complexe care combină o soluție digitală cu una sau mai multe alte soluții digitale sau non-digitale, inclusiv echipamente, software și alte servicii, ar putea ajuta multe companii să-și sporească substanțial competitivitatea și productivitatea prin înlocuirea echipamentelor existente prin cele moderne, bazate pe soluții tehnologice inovatoare. Facilitarea accesului la astfel de soluții constituie nucleul programului, scopul final fiind de a obține avantaje competitive pentru <i>ÎMM</i> din Republica Moldova pe piața națională și internațională.</p> <p>Soluțiile tehnologice din cadrul întreprinderilor pot lua diferite forme, cum ar fi: (i) în producție: managementul liniei de producere, automatizarea proceselor de producție, sisteme integrate de informare și control, monitorizarea și managementul energiei, (ii) în achiziții: vizibilitatea și planificarea lanțului de aprovizionare, urmărirea și monitorizarea în timp a furnizorilor, (iii) în livrare și servicii: servicii personalizate pentru clienți, asistență personalizată, livrare la timp prin interconectarea sistemelor, (iv) în management: proiectarea proceselor, îmbunătățirea continuă bazată pe date, evaluarea performanței, repartizarea veniturilor bazată pe rezultate. Soluțiile tehnologice pot fi aplicate într-o gamă largă de sectoare precum: introducerea materialelor inovatoare, utilizarea blockchain-ului sau a realității virtuale sau augmentate, aplicarea roboticii și imprimării 3D, instalarea proceselor automatizate, etc.</p> <p>Introducerea unui program de sprijin tehnologic pentru <i>ÎMM</i> în UE a arătat că <i>ÎMM</i> cu adaptare tehnologică mai dezvoltată au avut o rată de creștere cu 15% mai mare decât cele neadaptate, <i>ÎMM</i> care adoptă soluții tehnologice și mijloace digitale au crescut de 2-3 ori mai rapid decât celelalte, au acumulat cu 22% mai multe venituri, au creat de două ori mai multe locuri de muncă, cu 1,5 milioane de locuri de muncă suplimentare create în economia internetului a UE.</p> <p>Fără nicio intervenție tehnologică, productivitatea <i>ÎMM</i> din Republica Moldova va rămâne scăzută, cu impact negativ asupra contribuției <i>ÎMM</i> din țară la competitivitatea, veniturile, plățile de impozite, etc. ale Republicii Moldova.</p>

<p>Obiectivul principal al programului urmărește schimbarea modelului de producție de bază, adaptarea la noile tehnologii și trecerea la surse alternative de energie, oferind întreprinderilor un avantaj competitiv pe piață, rezistență și acces la investiții care pot aduce efecte economice imediate.</p> <p>Acest lucru va contribui la creșterea competitivității IMM, ducând la mai multe inovații în cadrul lor și la modernizarea tehnologică al întregului sector al IMM, spre Industria 4.0. În acest sens, Programul nu se limitează la un anumit sector sau la un anumit proces de producție sau de afaceri.</p> <p>Programul este conceput ca o inițiativă pilot pentru a adapta abordarea și modalitățile pe baza experiențelor acumulate în prima rundă de implementare a Programului.</p> <p>Termenul de implementare a Programului este de 36 de luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.</p>
<p>3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene</p>
<p>Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.</p>
<p>4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi</p>
<p>Program are drept scop sporirea gradului de performanță a întreprinderilor mici și mijlocii (în continuare IMM), înlocuirea echipamentelor/utilajelor tehnice ineficiente cu soluții tehnologice moderne și optimizarea costurilor de producere prin implementarea măsurilor de eficiență energetică</p> <p>Drept obiectiv, Programul urmărește schimbarea modelului de producție de bază și adaptarea acestora la noile tehnologii, oferind întreprinderilor un avantaj competitiv pe piață, rezistență și investiții care pot aduce efecte economice imediate.</p> <p>Programul își propune să atingă următoarele obiective specifice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) creșterea, până în anul 2025, a gradului de conștientizare cu privire la posibilitățile de re tehnologizarea a procesului de producere a IMM; 2) susținerea mediului antreprenorial, cu suport financiar necesar, pentru procurarea soluțiilor tehnice inovatoare, în scopul modernizării utilajelor/echipamentelor de producere; 3) sporirea nivel de competitivitate a IMM, ca urmare a eficientizării costurilor, și creșterea productivității în rezultatul utilizării tehnologiilor modernizate; 4) acordarea suportului necesar IMM, în vederea identificării soluțiilor ce permit utilizarea responsabilă a resurselor energetice. <p>Programul este structurat în următoarele componente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Componenta I – Informare și promovare; 2) Componenta II – Suportul financiar nerambursabil; 3) Componenta III – Monitorizare și evaluare. <p>Componenta I. Informare și promovare;</p> <p>Componenta I marchează primul pas al Programului și are ca scop diseminarea informației privind derularea implementării tuturor etapelor, obiectivele și condițiile Programului pentru a atrage grupul țintă în număr suficient.</p> <p>ODA va acorda suport informațional IMM, incubatoarelor de afaceri, instituțiilor și organizațiilor de suport în afaceri, pentru a facilita re tehnologizarea IMM și va încuraja creșterea competitivității acestora.</p> <p>ODA va elabora materiale promoționale și va organiza evenimente de promovare a prezentului Program, precum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sesiuni de informare și conștientizare, evenimente tematice; 2) emisiuni TV și Radio la posturile naționale și locale; 3) alte elemente de vizibilitate. <p>Componenta II. Suport financiar nerambursabil</p> <p>Suportul financiar se acordă sub formă de finanțare nerambursabilă (grant), având ca scop re tehnologizarea și optimizarea consumului de gaze și energie electrică a IMM.</p> <p>Suportul financiar nerambursabil constituie 50% din valoarea proiectului investițional și nu poate depăși suma de 2.000.000 MDL per beneficiar.</p> <p>Resurselor financiare vor fi acordate pentru acoperirea a:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 50% din costul investiției eligibile, dar nu mai mult de 2.000.000 MDL pentru acțiuni de re tehnologizare, printre care: <ol style="list-style-type: none"> a) automatizarea procesului de producție;

b) robotizarea producției;
c) modernizarea liniilor tehnologice existente;
d) soluții IT pentru gestionarea liniilor de producție;
f) sistem de învățare (inteligentă artificială) pentru optimizarea producției.
Prioritate va fi acordată proiectelor investiționale care vor asigura reducerea consumului de energie electrică cu cel puțin 15% față de consumul existent.

2. 50% din costul investiției eligibile, dar nu mai mult de 1.500.000 MDL pentru utilaj, echipament și instalații de producere a energiei regenerabile, care va asigura reducerea consumului de energie electrică cu cel puțin 15% față de consumul existent, printre care:

- a) panouri solare cu sistemul de încălzire (pompe, conducte, tuburi solare);
- b) panouri fotovoltaice pentru producerea curentului electric (accesorii destinate pentru instalarea panourilor fotovoltaice, inclusiv invertoarele);
- c) mini instalații eoliene pentru producerea curentului electric;
- d) utilaj și echipament tehnologic pentru producerea biogazului;
- e) utilaj și instalații pentru încălzire termală (pompe, conducte, rezervoare).

Întreprinderile pot solicita suportul financiar până la atingerea limitei plafonului stabilit în prezentul Program, cu respectarea cerințelor privind ajutorul de stat.

ÎMM care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru implementarea proiectului investițional aprobat, vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, ÎMM pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de Garantare a Creditelor ÎMM în baza Hotărârii Guvernului nr. 828/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Întreprinderile pot solicita suportul financiar până la atingerea limitei plafoanelor stabilite în prezentul Program..

ÎMM care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru implementarea proiectului investițional aprobat, vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, ÎMM pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de Garantare a Creditelor ÎMM în baza Hotărârii Guvernului nr. 828/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Întreprinderile pot solicita suportul financiar până la atingerea limitei plafoanelor stabilite în prezentul Program.

Componenta III. Monitorizare și evaluare

Activitățile Componentei III au ca scop evaluarea realizării proiectelor investiționale, identificarea și diminuarea riscurilor care pot provoca situații de criză, determinarea tacticilor de comunicare cu beneficiarii de resurse financiare nerambursabile, precum și evaluarea impactului acestora, ceea ce presupune:

- 1) procesul de monitorizare a beneficiarului de către ODA;
- 2) urmărirea respectării condițiilor și utilizării resurselor financiare conform destinației stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;
- 3) perioada de monitorizare a beneficiarilor Programului va constitui 36 de luni din data prezentării setului complet de acte care confirmă utilizarea resurselor financiare.

În cazul nerespectării condițiilor Programului, beneficiarul grantului va fi obligat să ramburseze mijloacele financiare acordate.

ODA, la necesitate va efectua activități de mentorat, monitorizare a rezultatelor în baza indicatorilor de performanță a întreprinderii și elaborare a unui plan de acțiuni privind implementarea, adaptarea și actualizarea procesului de retehnologizare.

ODA va efectua monitorizarea la etapele de pre-finanțare, post-finanțare, verificarea finală aferentă monitorizării și va solicita periodic rapoarte de performanță cu informații necesare.

Totodată, proiectul conține norma care prevede intrarea în vigoare la momentul publicării, pentru ca companiile care se vor încadra în definiția de ÎMM potrivit noilor plafoane să poată obține cât mai repede suport prin schemele de ajutor destinate ÎMM. Or, în condițiile actuale de criză, agenții economici au nevoie de suport din ce în ce mai mult.

5. Fundamentarea economico-financiară

Termenul de implementare al Programului este de 36 de luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.

<p>Implementarea Programului necesită un buget estimativ de 50.000.000 MDL anual, bugetul total al Programului pentru perioada de implementare de trei ani constituind în medie 150.000.000 MDL, cu posibilitatea de a fi extins cu sprijinul donatorilor locali și externi.</p> <p>Conform Legii nr.112/2022 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022 nr. 205/2021 în anul 2022 pentru implementarea Programului a fost alocată suma de 50,0 mil. lei.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p> <p>Prezentul proiect de hotărâre nu necesită modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative noi.</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>În conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, prezentul proiect se transmite Cancelariei de Stat spre promovare.</p> <p>Proiectul a fost plasat pe pagina web a Ministerului Economiei, rubrica Transparența/ Anunțuri privind consultările publice, precum și pe pagina guvernamentală www.particip.gov.md https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/9330.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>Conform raportului de expertiză anticorupție prezentat de către Centrul Național Anticorupție, proiectul hotărârii de Guvern este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art. 28 alin. (2) lit. a) din Legea integrității nr. 82/2017, conform căruia „Agenții publice și entități publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative, precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția: documentelor de politici”.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p> <p>Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p> <p>Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă a fost prezentată prin demersul Ministerului Justiției, care se reflecta în sinteza obiecțiilor și a propunerilor.</p>

Secretar de stat

Vadim GUMENE